

Wanneer het (hoog)begaafde kind extra ondersteuning nodig heeft Samen onderweg in de Stargroep

De Stargroep is een tijdelijk arrangement voor kinderen met kenmerken van begaafdheid die op school vastlopen. Zij zitten niet lekker in hun vel, trekken zich terug, worden verdrietig of boos, komen niet tot werken in de klas en dit alles uit zich ook thuis. Er is handelingsverlegenheid op school en thuis. In dit arrangement werken we samen in de driehoek kind-ouders-leerkracht.

Waarom een Stargroep

Begaafde kinderen kunnen vastlopen in hun (school)ontwikkeling. Onderwijsaanpassingen als compacten en verrijken kunnen onvoldoende effectief zijn; ook andere interventies helpen soms niet zodanig dat het kind weer met plezier naar school gaat en tot leren komt, zoals bijv. deelname aan een binnenschoolse of bovenschoolse peergroep, of extra begeleiding vanuit het bestuur of Samenwerkingsverband. Er kan sprake zijn van regelmatig schoolverzuim en zelfs (dreigend) thuiszitten. De complexiteit van de stimulerende en belemmerende factoren vraagt dan om een intensievere begeleiding, een verdiepend meekijken, meedenken en meedoen van het hele systeem: kind-ouders-leerkracht-gespecialiseerd leerkracht-gedragswetenschapper.

Wat is de Stargroep

De Stargroep is een verdiepend arrangement. Verdiepend door de intensiteit van twee dagen per week en verdiepend door de manier van werken in de driehoek kind-ouders-leerkracht. Zes tot acht kinderen komen twee dagen per week in de peergroep bij elkaar op de Regenboog Woudhuis, op donderdag en vrijdag. Deelname is tijdelijk. Er wordt gewerkt in periodes van 12 weken. Verlenging, indien nodig en kansrijk, is mogelijk.

Ouders hebben een actieve rol in de Stargroep. Op donderdagochtend is er van ieder kind een ouder tot 11.00 uur in de Stargroep aanwezig. Ouders begeleiden hun kind en worden gecoacht in vaardigheden. Bovendien zijn er zes avondbijeenkomsten waarin ouders in een begeleide gespreksgroep hun ervaringen delen en handvatten krijgen om hun begaafde kind nog beter te begrijpen en te begeleiden. 's Avonds kunnen naar verwachting beide ouders. Dit heeft een duidelijke meerwaarde.

In de eigen groep begeleidt de groepsleerkracht het kind met het werken aan de eigen doelen op dezelfde manier als in de Stargroep nl. positief en doelgericht. De groepsleerkracht wordt daarin gecoacht door de Stargroep-leerkracht. In de Stargroep groeien ouders en leerkrachten mee met het kind en zijn we samen onderweg!

Voor welke kinderen

De Stargroep is bedoeld voor kinderen die een hoog ontwikkelingspotentieel hebben, en tegelijkertijd op school onvoldoende profiteren van het aanbod voor begaafde kinderen en vastlopen in hun ontwikkeling. Dit vastlopen kan samenhangen met problemen in leren en/of gedrag. De problemen kunnen ook juist aan die begaafdheid gerelateerd zijn. Te denken valt aan een zeer hoge mate van perfectionisme, depressieve gevoelens of langdurig onderpresteren.

De Stargroep is voor het kind dat uitstraalt:

*'ik kan het wel of misschien ook niet, ik weet in ieder geval echt niet hoe,
school en ouders weten ook niet hoe,
het is verwarrend, ik loop een risico,
of ben al boos, gefrustreerd, wanhopig en/ of teruggetrokken'*

Doen wat werkt

De manier van werken in de Stargroep kent meerdere pijlers die samenkomen in de woorden Samen-Talent-Autonomie-Relatie, STAR dus.

Doordat de leerlingen SAMEN in een peergroep zitten kunnen ze zich spiegelen aan, herkennen in en leren van elkaar. Door SAMEN te werken met de kinderen, de eigen leerkracht en de ouders wordt het hele systeem betrokken.

We werken TALENTgericht. De kinderen ontdekken hun eigen talenten en de talenten van de ander. Door hun ouders en leerkrachten worden de kinderen gezien in hun talenten; kinderen ontdekken en zien de talenten van hun ouders en leerkracht.

We praten niet over de kinderen, maar met de kinderen, omdat we grote waarde hechten aan hun AUTONOMIE. We laten hen denken over hun talenten, over wie ze zijn en over hun ontwikkelpunten. Zij denken mee over de stapjes die zij kunnen zetten om hun talenten te verzilveren en te groeien in hun ontwikkelpunten, die we samen vertalen naar persoonlijke leerdoelen. Zo worden de kinderen mede-eigenaar van hun eigen ontwikkeling. Een sterk mechanisme om het zelfvertrouwen te laten groeien.

De RELATIE staat centraal in het positief en doelgericht werken en begeleiden. We vergroten uit wat wel werkt, welke stapjes wel al gezet zijn, samen met ouders en leerkrachten. Kinderen, ouders en leerkrachten bepalen samen de doelen waar het kind aan gaat werken en waar zij zelf aan gaan werken. Ze worden elkaars supporters en vieren kleine succesjes. Deze positieve manier van werken en begeleiden versterkt de relatie tussen alle betrokkenen. De onderwijsbehoeften van de kinderen worden helder en er kan gekeken worden wat dat betekent voor het onderwijs in de eigen groep.

Met elk kind worden persoonlijke doelen geformuleerd. De doelen betreffen de leer- en werkhouding, omgaan met de ander, jezelf kennen en omgaan met jezelf. Er wordt een plan gemaakt dat globaal uit de volgende stappen bestaat:

1. Stabiliseren: zich veilig gaan voelen in de groep, elkaar leren kennen, het kind mag (maar moet niet) mee doen aan alle activiteiten, met het kind wordt onderzocht 'wat past bij mij, wat werkt voor mij, wat kan ik'.
2. Activeren: leren aan verwachtingen te voldoen, aan je eigen doelen te werken en deadlines te halen. Het kind gaat met alle activiteiten meedoen, ook als er weerstand ontstaat.
3. Leren en presteren: het kind heeft weer plezier in leren en neemt een actieve rol in het eigen leerproces.
4. Teruggaan naar school: het kind kan, eventueel met onderwijsaanpassingen, weer deelnemen aan het reguliere onderwijs.

Doelen

Deelname aan de Stargroep heeft als doel dat de kinderen zich ontwikkelen op sociaal en emotioneel gebied en op het gebied van werk- en leerattitude; dat zij zicht krijgen op de eigen talenten en kwaliteiten; dat zij een realistisch zelfbeeld ontwikkelen en aan zelfvertrouwen winnen; dat zij een groei mindset ontwikkelen en oplossingsgericht kunnen omgaan met uitdagingen en tegenslagen. Zij groeien zodanig in hun vaardigheden dat zij weer verder kunnen functioneren op school. Ouders en leerkrachten groeien mee in het positief en doelgericht werken en begeleiden van het kind met als doel dat zij minder handelingsverlegenheid ervaren thuis en op school en vertrouwen hebben in het samen op weg zijn en het begeleiden van het kind.

Begeleiding

De kinderen worden in de Stargroep begeleid door gespecialiseerd leerkracht, Mariëlle Mooij. Peggy Meijerink, gedragswetenschapper van het Samenwerkingsverband, draait donderdagochtend mee in de Stargroep. Op die ochtend coacht Peggy ook de ouders. Mariëlle coacht de groepsleerkrachten van de kinderen en is met enige regelmaat in de eigen groep van de kinderen. De ouderbijeenkomsten op de avond worden begeleid door Anna Paulien van Dijk en Yvonne Janssen, beiden onderwijsbegeleiders met specialisme begaafdheid bij het Samenwerkingsverband.

Wat er niet gebeurt in de Stargroep

De Stargroep is niet de plek voor

- Behandeling van gediagnosticeerde problematiek
- Wegwerken van hiaten
- Diagnostisering. Vanuit de Stargroep kan aan ouders wel het advies gegeven worden om via het CJG een (breed) onderzoek te laten doen.

Voor welke kinderen is de STARgroep (nog) niet de juiste plek (maar mogelijk wel in een later stadium van de schoolloopbaan van het kind)

- Kinderen voor wie er extra ondersteuning loopt, vanuit het bestuur of vanuit het SWV, die nog voldoende kansen biedt tot onderzoeken wat werkt en nog onvoldoende geëvalueerd is.
- Kinderen die zodanig externaliserend gedrag laten zien dat de fysieke en emotionele veiligheid van andere kinderen niet gewaarborgd kan worden.
- Kinderen die in een intensief behandeltraject bij zorg zitten. De belastbaarheid van het kind kan dan te zwaar worden en de draaglast voor de ouders te groot. Het lijkt dan nodig eerst de resultaten van het behandeltraject af te wachten.

De zorgroute richting de Stargroep

Er kunnen geen eenduidige criteria gedefinieerd worden die leiden tot dit arrangement. Dit omdat elke casus weer anders is. We hebben immers te maken met 'dit kind in dit systeem van deze school en deze ouders'. Het gaat om maatwerk. We werken met kinderen vanaf groep 3. Per periode van 12 weken focussen we op eenzelfde leeftijdscategorie, bijv. kinderen van groep 6 en 7.

Het is belangrijk dat de school al meerdere interventies heeft ondernomen, die bij evaluatie onvoldoende effectief blijken. Er is minimaal ingezet op compacten en verrijken, verder valt te denken aan deelname aan een peergroep, taakhoudingsaanpakken en (compenserende) interventies voor belemmerende factoren, bijv. bij dyslexie. In veel gevallen zal ook het bestuur en/ of het Samenwerkingsverband al betrokken zijn middels trajecten die voor alle kinderen en scholen open staan, zoals lichte ondersteuning, EO en EO+. Regelmatig is zorg al betrokken.

Zonder eenduidige criteria te kunnen opstellen, is er sprake van een hoog ontwikkelingspotentieel bij het kind, van complexiteit van problematiek, en van te weinig ontwikkeling bij eerdere interventies.

De intern begeleider, de aan de school verbonden gedragswetenschapper van het Samenwerkingsverband en, indien van toepassing, de begaafdheidscoördinator van de school of het bestuur hebben het kind al langere tijd in beeld.

Op deze manier is de Stargroep een 'logisch' gevolg op eerder genomen stappen.

Aanmeldroute voor de intern begeleider, groepsleerkracht en ouders

1. Kinderen worden door intern begeleider, in overleg met groepsleerkracht, ouders, gedragswetenschapper van de school en begaafdheidscoördinator van de school of het bestuur, aangemeld met het aanmeldformulier Stargroep via Kindkans. Dit aanmeldformulier krijgen de intern begeleiders toegestuurd en is ook te vinden op de website van het SWV bij de documenten. Ouders krijgen informatie over de Stargroep van de intern begeleider uitgereikt ('informatie Stargroep voor ouders'). Groepsleerkrachten worden door de intern begeleider over de Stargroep geïnformeerd

('informatie Stargroep voor intern begeleiders en leerkrachten'). Het is aan te bevelen het kind zo vroeg mogelijk in het proces te betrekken. Het kind kan dus al in deze fase meegenomen worden over mogelijke deelname, door ouders of leerkracht.

N.b. De selectie voor de eerste ronde van de Stargroep (juni 2020) verloopt op een andere wijze: kinderen worden geselecteerd op basis van lopende casuïstiek die bekend is bij begaafdheidscoördinatoren van de besturen en/ of zorgcoördinatoren van de besturen en/ of bij gedragswetenschappers en onderwijsbegeleiders van het SWV in overleg met de intern begeleiders van de school van de betreffende leerling. Wij richten ons op kinderen van groep 6 en 7, en in een bijzonder geval van groep 5. Na de selectie melden de intern begeleiders de leerling aan met het aanmeldformulier Stargroep via Kindkans.

2. De leerkracht van de Stargroep, de gedragswetenschapper van de Stargroep, de wijkcoördinatoren van het Samenwerkingsverband en de onderwijsbeleider met specialisme begaafdheid van het Samenwerkingsverband bekijken de aanmeldingen, vragen waar nodig om aanvullende informatie en beslissen welke kinderen wanneer toelaatbaar zijn. De intern begeleider wordt hierover geïnformeerd door het SWV; de intern begeleider informeert de ouders, kind en leerkracht(en).
3. Indien aanmelding is goedgekeurd, vindt verwachtingengesprek plaats: in dit gesprek worden ouders, groepsleerkracht, en intern begeleider door de onderwijsbegeleider van het SWV, waar wenselijk samen met de begaafdheidscoördinator van bestuur of school, nader geïnformeerd over de Stargroep. De bereidheid van alle betrokkenen wordt gepolst, en vragen beantwoord. Eventuele samenwerking met bestaande zorg wordt bespreekbaar gemaakt. Na dit gesprek worden de documenten 'overzicht voor ouders' en 'overzicht voor leerkracht' t.a.v. de verwachtingen uitgereikt.
4. Zo nodig volgt een telefonische afspraak om concrete vragen van ouders en leerkracht te beantwoorden en een definitief 'ja' te krijgen.
5. Intakegesprek met kind, ouders, leerkracht, leerkracht Stargroep en gedragswetenschapper van het SWV die verbonden is aan de Stargroep. Dit gesprek is door iedere betrokkene voorbereid: ouders en leerkracht vullen voorafgaand aan dit gesprek de 'intakevragenlijst Stargroep' in, waar kwaliteiten en uitdagingen van het kind voor de verschillende ontwikkelingsdomeinen bevraagd worden. Dit document wordt voorafgaand aan het intakegesprek gemaïld naar mmooij@swvapeldoornpo.nl. De begeleiders van de Stargroep bereiden zich voor door aanmeldnotitie te lezen en dossier indien aanwezig.
6. Binnen zes weken na de werkelijke start van het arrangement maakt de school een OPP, mede m.b.v. afspraken over de (persoonlijke) doelen van het intake-gesprek.